

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Mikulov, Komenského 7

Komenského 7, 692 16 Mikulov

Identifikátor školy: 600 014 151

Termín konání inspekce: 3. - 6. květen 2004

Čj.:	12-1244/04-5189
Signatura:	kl4zx504

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ **personálních podmínek vzdělávání a výchovy** v níže uvedených předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům gymnázia ve školním roce 2003/2004
- ❖ **materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy** ve škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům gymnázia ve školním roce 2003/2004
- ❖ **průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy** vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v českém jazyce a literatuře, anglickém jazyce, německém jazyce, dějepise, matematice, informatice, fyzice, chemii a hudební výchově ve školním roce 2003/2004
- ❖ **účinnosti prevence sociálně patologických jevů** – tematicky zaměřená inspekce – ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium, Mikulov, Komenského 7 je příspěvkovou organizací zřízenou Jihomoravským krajem, Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno. Realizuje dva studijní obory, a to Gymnázium – všeobecné s délkou studia 4 roky a Gymnázium – všeobecné s délkou studia 8 let. Ve školním roce 2003/2004 navštěvuje školu 253 žáků v devíti třídách osmiletého a 79 žáků ve třech třídách čtyřletého studia, takže kapacita školy (400 žáků) není překročena. Kromě místních žáků dojíždějí do školy i žáci z dalších 30 měst a obcí, převážně z okresů Břeclav, Hodonín a Znojmo.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pedagogický sbor tvoří 25 pedagogických pracovníků včetně ředitele školy. Z 19 pracovníků, u nichž proběhly hospitace, 16 splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jejich kvalifikace je využívána při sestavování úvazků i v nabídce volitelných předmětů. Výchovná poradkyně dosud neabsolvovala kvalifikační studium, na svou činnost se však připravuje v kurzech v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Organizace chodu školy se řídí *Organizačním řádem, Vnitřním řádem školy* a plány práce. Kompetence vedoucích pracovníků jsou dány v náplních práce. Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada, která se schází pravidelně čtvrtletně k projednání výsledků vzdělávání a výchovy. Za oblast odborné a metodické stránky výuky zodpovídají garanti předmětů, s nimiž se ředitel schází podle potřeby, předává jim informace a ukládá úkoly. Na řízení školy se jako metodický orgán nepodílejí. Informační systém uvnitř školy využívá pravidelných porad, plánů, operativního předávání informací prostřednictvím nástěnky ve sborovně a při každodenním kontaktu. Vnitřní elektronická pošta se využívá okrajově. Systém poskytování odborné i metodické pomoci začínajícím a nekvalifikovaným učitelům je funkční, využívá profesionalitu zkušených pracovníků.

Na usměrňování činnosti pedagogických pracovníků a posuzování úrovně i výsledků vzdělávání a výchovy žáků je zaměřena vnitřní kontrola a hospitační činnost ředitele školy a jeho zástupce. Deklarovaný kontrolní systém zahrnuje i ostatní oblasti činnosti organizace, jeho funkčnost je založena na průkazném vyhodnocování plnění stanovených úkolů. Samotná kontrolní činnost vychází spíše z reálných situací, je málo cílená. Výsledky kontrol jsou řešeny operativně s příslušnými pracovníky, v zobrazené podobě jsou předmětem jednání

pedagogické rady i pracovních porad. Efekt přijatých opatření je následně vyhodnocován. Ředitel školy má sice stanovena jasná kritéria pro hodnocení práce pedagogických pracovníků a jejich odměňování, ale dostatečně je nevyužívá.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků nereaguje na aktuální a prioritní potřeby školy, vychází spíše z nabídky vzdělávacích středisek. Přes uvedené skutečnosti celkově směřuje k optimalizaci personálních podmínek pro vzdělávání a výchovu žáků.

Hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců je málo diferencované a není dostatečně motivující.

Personální podmínky výchovy a vzdělávání jsou celkově dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Rozsáhlý piaristický klášter z počátku 17. století, v němž je škola umístěna, prošel za svou existenci řadou změn a úprav. Někdejší špitál a kolej s čestným dvorem a arkádami byly připojeny ke stávajícímu kostelu a k tomuto objektu přibyla ještě hospodářská budova. Klášterní zahrada se přeměnila na hřiště a hospodářský dvůr uzavřela v roce 1985 velká hala, která dnes s venkovním hřištěm vytváří sportovní areál. Celý komplex je chráněn památkovým úřadem. V jeho prostorách je umístěna vedle gymnázia ještě další střední škola. Společně využívají zejména školní jídelnu, obě tělocvičny, vnější sportoviště a Purkyňův sál.

Počet kmenových i odborných učeben gymnázia je vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu a celkovému počtu žáků dostatečný. Část odborných učeben a laboratoří s příslušnými kabinety je umístěna v jednom křídle objektu, jiné odborné učebny slouží zároveň jako kmenové třídy. Jsou to prostorné a většinou světlé, i když poměrně chladné místnosti, se standardním uspořádáním převážně novějších žakovských lavic. Jsou vyzdobené několika nástěnkami, výjimečně názornými tabulemi a minimálně motivačním materiálem pro výuku. Esteticky působí řada velmi zdařilých výtvarných prací žáků, které zdobí také společné prostory a zejména rozlehlé chodby školy, umožňující bezproblémovou migraci žáků.

Výuka přírodovědných předmětů (chemie, fyzika a biologie) probíhá v příslušných pracovnách a laboratořích, doplněných kabinety, které slouží k uskladnění potřebných fyzikálních pomůcek, laboratorního skla a přístrojů, trvalých preparátů, mikroskopů, minerálů, názornin a dalších didaktických předmětů. Chemikálie jsou označeny a uloženy v souladu s právním předpisem. Pracovny a laboratoře mají vhodné uspořádání a vybavení nutnými instalacemi. Velká část pomůcek je fyzicky i morálně značně zastaralých a některé chybí zcela. Provádění demonstračních pokusů i základní laboratorní práce sice umožňují, některé pomůcky a měřicí přístroje však nejsou k dispozici v potřebném množství. Učebna výpočetní techniky je osazena 20 počítači staršího typu (19 žakovskými a jedním učitelským). Jejich hardwarové vybavení je neúplné (chybí zvukové a výkonné grafické karty) a neumožňuje žákům práci s náročnějšími výukovými programy. Kvalitu výuky výrazně zvyšuje užívání nově instalovaného dataprojektoru. K serveru jsou připojeny také další počítače v jednotlivých kabinetech a v sekretariátu školy. Všichni učitelé a členové studentské rady mají své elektronické adresy. Všechny počítače jsou připojeny k internetu a žáci školy je mohou využívat také v mimovýukové době. Tři jazykové učebny a další, zvaná písárna, jsou vybaveny základní audiovizuální technikou. Kreslárna je zařízena polohovatelnými stoly a vyzdobena mnoha velmi kvalitními výtvarnými pracemi žáků. Školní knihovna má dosti bohatý fond (asi 6000 svazků), část učebnic, příruček a odborné literatury je umístěna v příručních knihovnách jednotlivých kabinetů. Jako učebna hudební výchovy je upravena

kmenová třída *sexty*. Je v ní k dispozici běžná audiovizuální technika a klavír. Je vyzdobena vhodným motivačním materiálem a obrazy hudebních skladatelů. K výuce tělesné výchovy a ke sportovním aktivitám je využívána velká tělocvična s dostatečným vybavením sportovním náradím a potřebami, sociálním zázemím a dvěma galeriemi a malá tělocvična ve staré budově. Žákům nižších ročníků škola zajišťuje učebnice v potřebném množství (v souladu s právními předpisy), ostatním pak je jejich pořízení doporučeno. Při výuce některých předmětů však jejich absence bránila dostatečně efektivní výuce.

Z hospitačních záznamů ředitele školy není zřejmé, jak využívání materiálních prostředků kontroluje. Z koncepce (ani dlouhodobé, ani krátkodobé) nevyplývá důsledné plánování inovace didaktických prostředků a pomůcek v rámci celé školy. Ve srovnání s poslední inspekční zprávou nenastalo zlepšení v oblasti obnovování materiálně-technických podmínek školy.

Mimo výuku je využívána především počítačová učebna k pořádání akreditovaných školení a kurzů pro různé instituce a také sportovní areál školy slouží veřejnosti.

Celkově jsou materiálně-technické podmínky školy hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Studijní obory 79-41-K/401 Gymnázium – všeobecné a 79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné jsou vyučovány v souladu s Rozhodnutím MŠMT, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 15. 11. 2002 č. j. 13 998/2002-21 ze dne 1. března 2002.

Výuka se řídí platnými učebními dokumenty č. j. 20 595/99-22 ve čtyřletém studijním cyklu a č. j. 20 594/99-22 v osmiletém studijním cyklu. Učební plány rozpracované školou respektují schválené učební dokumenty v plném rozsahu. Vzdelávací koncepce čtyřletého a osmiletého gymnázia je promyšlená, přidělování disponibilních hodin respektuje harmonický rozvoj osobnosti žáků, nabídka volitelných předmětů zohledňuje jejich zájem. Reálná výuka se řídí rozvrhem hodin, který koresponduje se školou zpracovaným učebním plánem a schválenými učebními dokumenty.

Výuka je v souladu s realizovanými učebními programy.

Vedení školy při své hospitační činnosti naplňování učebních osnov cíleně nesleduje. Rozpracováním předepsaného učiva do ročníků a následně kontrolou jeho plnění jsou pověřeni garanti předmětů. V době inspekce byla výuka v hospitovaných předmětech v souladu s platnými učebními osnovami.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy se opírá o vnitřní normy (*Vnitřní řád Gymnázia Mikulov*, řády odborných učeben a laboratoří) a rozvrh hodin. Ten je zpracován s ohledem na účelné využití odborných učeben, dodržení učebního plánu a psychohygienických zásad. Nejvyšší počet vyučovacích hodin v jednom dni a délky přestávek respektují ustanovení vyhlášky o střední škole. Vnitřní řád je koncipován s ohledem na plynulý chod školy. Obsahuje práva a povinnosti žáků, které jsou vyjádřeny srozumitelně s ohledem na jejich věk. Jasná pravidla pro omlouvání absence žáků zletilých i nezletilých a důsledné dodržování těchto pravidel významně přispívají k prevenci záškoláctví a odrážejí se v nízkém procentu neomluvené absence žáků. Sankce za porušení pravidel stanovených ve

vnitřním řádu školy jsou formulovány v obecné rovině. Tím nejsou v úplnosti respektovány metodické pokyny k prevenci sociálně patologických jevů a k prevenci šikanování ve školách a školských zařízeních.

Systém přenosu informací mezi vedením školy, žáky a rodiči je funkční se zpětnou vazbou. Od žáků ji získává ředitel školy podněty od studentského parlamentu, tvořeného z volených zástupců tříd, od rodičů prostřednictvím Rady školy, která byla ustavena v únoru 2004 a jejíž činnost se rozbíhá. Žáci získávají potřebné informace od třídních učitelů na pravidelných třídnických hodinách i formou vývěsky umístěné na chodbě školy. Základní informace o škole, studiu a aktivitách žáků mohou rodiče a veřejnost získat prostřednictvím www stránek a vývěsky na chodbě školy. Zákonní zástupci žáků získávají informace o studijních výsledcích a chování žáků na pravidelných třídních schůzkách a prostřednictvím studijních průkazů. V případech hodných zřetele (udělení výchovných opatření, neprospěch) škola informuje rodiče prokazatelným způsobem.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství zajišťuje vyučující, která neabsolvovala kvalifikační studium pro výchovné poradce. Potřebné informace pro výkon funkce získává účastí na seminářích, poradách a kurzech. Jak vyplývá z předložených materiálů, výchovné poradenství není pojato komplexně, je zaměřeno spíše na oblast poradenskou. Přestože je problematika kázeňských přestupků žáků obsahem zpracované náplně práce výchovné poradkyně či jedním z bodů organizačního řádu školy, výchovné problémy žáků jsou řešeny s vedením školy a rodiči bez vědomí a účasti výchovné poradkyně. Plán práce výchovné poradkyně je málo konkrétní, zcela opomenuto je zaměření na žáky s mimořádným talentem. Výchovná poradkyně eviduje žáky se specifickými poruchami učení. Integrované žáky, vyučované dle individuálních plánů, škola nemá. Výchovná poradkyně spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou a metodickou prevence sociálně patologických jevů. Žáci se s osobními problémy obrací o radu na metodičku prevence, výchovnou poradkyni žádají o pomoc především vycházející žáci při výběru vysokých škol a vyplňování přihlášek k přijímacímu řízení. Škola se potýká s pasivitou rodičů při řešení výchovných a vzdělávacích problémů žáků.

Výchovné poradenství příznivě ovlivňuje výchovně-vzdělávací činnost školy pouze v některých oblastech.

Autoevaluace školy

Na základě ředitelem školy vyplněného dotazníku, pohovoru s vyučujícími a rozborem dokumentace školy bylo zjištěno, že autoevaluace je běžnou součástí práce školy, přičemž systém se postupně stále zdokonaluje. Za zvláště významnou část škola považuje konání Maturity nanečisto. Zjištěné údaje jsou shromažďovány, poskytovány pedagogům a zveřejňovány. O zjištěných se diskutuje, jednání zatím nevedou k přijímání systematických opatření. Pokud ředitel opatření přijímá a ukládá učitelům úkoly, ne vždy je důsledně kontroluje a nevymáhá jejich plnění.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře a v dějepise

Hospitace proběhly u čtyř vyučujících obou předmětů, a to celkem v deseti vyučovacích hodinách. Rozložení učiva do ročníků a jeho návaznost koordinují tematické plány. Cíle hodin byly formulovány jako vědomosti, které chtějí učitelé žákům předat, pouze okrajově se zaměřovaly na dovednosti, jež mají získat žáci. Zcela stranou zůstaly jejich sociální kompetence.

Skutečnost, že všechny čtyři vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, příznivě ovlivnila obsahovou stránku výuky - učivo bylo podáno vždy věcně správně; dílčí nedostatky byly shledány v metodickém vedení hodin.

Hodiny probíhaly v kmenových třídách, částečně též v učebnách, které byly k výuce sledovaných předmětů určeny. Jejich vnitřní vybavení se však ani uspořádáním lavic, ani umístěním pomůcek či motivačních materiálů nijak výrazně od kmenových tříd nelišilo. Všechny učebny byly esteticky upraveny, jejich podnětnost pro výuku však byla minimální. V nižších ročnících gymnázia jsou žáci vybaveni učebnicemi a čítankami, jež v hodinách také využívali, ve vyšších ročnících měli k dispozici učebnice pouze v dějepise, v češtině pracovali s čítankami. Materiální podpora vyučování spočívala především v demonstraci obrázků a knih, které učitelé do hodin přinášeli, v dějepise byly k dispozici mapy, ne vždy byly při výuce využity.

Organizace sledovaných hodin byla ve všech případech frontální. Učitelky se místy snažily pomocí otázek zapojit žáky do vyvozování nových poznatků, v části hodin však jejich verbální aktivity zcela převládaly. Žáci si během výkladu zapisovali poznámky do sešitů, avšak do procesu učení příliš aktivně nezasahovali. Více příležitostí k vlastnímu uplatnění měli žáci při opakování a procvičování učiva, zejména tehdy, když byly úkoly diferencovány nebo zadány na pracovním listě, což jim umožňovalo pracovat vlastním tempem. Menší důraz byl kladen na interpretaci textů v literatuře – žáci sice ukázky četli, avšak jejich analýzu prováděli jen částečně. Referáty, jež samostatně zpracovali a před třídou ne zcela zřetelně přednesli, byly pro ostatní žáky přínosem jen částečně. Naopak velmi kvalitní práce byly prezentovány při rozboru písemných maturitních prací v oktávě.

Záměrná vstupní motivace nebyla zařazena v žádné ze sledovaných hodin, obvykle byla nahrazena sdělením tématu hodiny. K průběžné motivaci využívaly vyučující zajímavých ukázek, neobvykle formulovaných úkolů, mezipředmětových vztahů. Silnou motivací pro žáky byla i erudovanost učitelek, jejich osobní zaujetí pro předmět a v řadě případů i velmi pěkné vzájemné vztahy. U mladších žáků byla motivačně využita i pochvala a povzbuzení.

Komunikace v hospitovaných hodinách souvisela se zvolenými metodami. Převážnou většinu poznatků předávaly učitelky žákům, ti pouze doplňovali některé již známé informace a odpovídali na otázky. V některých hodinách byli žáci vhodně kladenými otázkami vedeni k přemýšlení a k vyvozování poznatků, příležitost k souvislejšímu vyjádření, k prezentaci vlastních názorů a postojů však měli jen výjimečně. Po dobu vyučování byli žáci pozorní, ukázněně plnili pokyny vyučujících. Jejich vzájemná interakce ve sledovaných hodinách neprobíhala. Vyjadřování učitelek bylo vesměs kultivované. V mnoha hodinách vládla příjemná pracovní atmosféra, jíž nebyl cizí ani humor.

K hodnocení výkonů žáků využívaly učitelky všech příležitostí. Nejčastěji hodnotily (ne)správnost odpovědi, přitom vedly žáky nenásilně k přesnému a jasnému vyjádření. V průběhu výuky byli žáci povzbuzováni a chváleni, závěrečné shrnutí a ocenění pokroku jednotlivých žáků však bylo zařazeno jen v části hodin. K sebehodnocení ani vzájemnému hodnocení příležitost neměli, a to ani tehdy, když to situace (např. referáty) nabízela.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře a v dějepise byly celkově dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém a německém jazyce

V nižším gymnáziu probíhá výuka jednoho cizího jazyka a ve vyšším a čtyřletém gymnáziu je do učebního plánu zařazen druhý cizí jazyk. Jejich časová dotace odpovídá schválenému učebnímu plánu. Ve třetím ročníku čtyřletého a v sedmém a osmém ročníku osmiletého gymnázia jsou jako volitelný předmět vyučovány dvě hodiny konverzace. Hospitace proběhly v osmi hodinách anglického a jedenácti hodinách německého jazyka. Vyučovací cíle většiny

hodin byly stanoveny spíše k činnosti vyučujících a v oblasti vědomostní než s ohledem na cílové kompetence žáků.

Výuku obou jazyků zajišťuje sedm vyučujících (čtyři anglický a tři německý jazyk), pět z nich splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Po odborné stránce byla výuka vedena bezchybně.

Většina hospitovaných hodin proběhla ve třech jazykových učebnách, část v písárně a část (mimořádně) ve školní knihovně. Jazykové učebny jsou vybaveny novým nábytkem, jehož uspořádání je pouze v jedné z nich vzhledem k psychohygienickým podmínkám (pro vytváření a upevňování komunikačních kompetencí žáků) optimální. Tyto učebny obsahují velmi málo motivačních prvků pro výuku cizích jazyků, několik zeměpisných map a žakovských projektů. Jejich výzdoba je neaktuální a nereflexuje současný pohyb v Evropě ani realie a zajímavosti ze života v příslušných zemích. Jsou vybaveny základní audiovizuální technikou, která byla během výuky několikrát účelně využita. Žáci pracovali s vhodnými učebnicemi různých autorských řad, konverzačními příručkami, slovníky, pracovními sešity a dalším materiálem, připravovaným vyučujícími.

Organizace výuky v jednotlivých hodinách byla strukturována rozdílně v závislosti na zvoleném tématu hodiny i individualitě vyučujících. Většinou nepostrádala některou z forem opakování, případně prezentaci připraveného maturitního tématu. V některých hodinách převládaly frontální činnosti a zejména stereotypní a zdlouhavé práce s učebnicemi a různými typy cvičení, což snižovalo jejich zajímavost i zájem žáků o aktivní zapojení. Rozšiřování slovní zásoby provázel nácvik výslovnosti. Úroveň receptivních dovedností byla zjišťována při poslechu autentických textů a v několika případech dobře vedenou následnou diskusí se žáky. Nová látka byla vyvozována vždy ve spolupráci se žáky, kteří tak participovali na konstrukci vlastních poznatků. V části hodin dominoval verbální projev vyučujících. Kvalitu výuky v několika skupinách anglického jazyka snižuje velký počet žáků.

Vstupní motivace žáků byla většinou málo výrazná a byla nahrazována seznámením třídy s programem hodiny. Většinou proběhlo několik motivačních rozhovorů, případně prezentace připraveného dialogu či monologu nebo zpěv písničky. Jen výjimečně žáky motivovala vhodně zvolená aktualizace tématu.

Nejslabším místem výuky byla velmi malá frekvence žakovských interaktivních činností, protože jim nebyl vytvořen prostor (ani ve struktuře hodiny a převážně ani uspořádáním učebny) pro realizování přirozených dialogů, založených na předvádění modelových situací, dramatických akcí a rozličných simulací, při nichž by se učili přirozenému projevu, správné větné intonaci, přiměřené mimice a gestikulaci. Většina konverzace se pak omezila na otázky učitelek a odpovědi žáků. Výjimečně využívané kooperativní metody byly založeny spíše na mechanickém seřazování textu z vět na lístcích nebo na manipulaci s izolovanými slovy. Verbální i neverbální projev učitelek byl přirozený, jejich vystupování bylo vstřícné a komunikace se žáky bezproblémová.

Ti byli za svoji práci hodnoceni běžným způsobem, učitelky šetřily chválou a vůbec nevyužívaly možnost vzájemného hodnocení nebo sebehodnocení žáků. Ani v závěru jednotlivých vyučovacích hodin nedocházelo důsledně ke shrnutí učiva, zhodnocení práce jednotlivců i celé třídy a hodina končila se zvoněním. Ve vzorku studijních průkazů byl průměrný počet známek, u některých žáků však za celé pololetí nebyla zapsána ani jediná. Kontrola jejich zápisu ze strany vyučujících není zcela důsledná.

Kvalita vzdělávání a výchovy v jazyce anglickém a německém byla hodnocena jako dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Výukové cíle většiny ze sledovaných sedmi hodin byly v souladu s tématy hodin, či vymezovaly úkoly vyučujících v hodinách. V menší míře byly zaměřeny na konkrétní výsledky učení žáků. Stanovené cíle hodin vycházely z učebních osnov a navazovaly na předcházející učivo. Po odborné stránce byla bezprostřední příprava vyučujících na hospitované hodiny zodpovědná. Menší pozornost byla věnována organizaci výuky, motivaci žáků a diferenciaci zadávaných úkolů.

Všech šest vyučujících splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což se pozitivně promítalo v odborné stránce výuky.

Výuka většinou probíhala v kmenových učebnách, které svou výzdobou nepodněcovaly zájem žáků o daný předmět. Ve sledovaných hodinách měli žáci k dispozici vhodné učebnice, se kterými občas pracovali. Zadání úkolů bylo místy zdouhavě diktováno. Náročnost výuky nepodpořila didaktická ani výpočetní technika.

Organizace sledovaných hodin vycházela z frontálního způsobu vedení výuky. V úvodu většiny hodin bylo formou rozhovoru zopakováno dříve osvojené učivo, případně opraven nebo dořešen domácí úkol. Při těchto činnostech často převažovala aktivita vyučujícího nebo byli zapojováni především žáci aktivnější. Výklad nového učiva vycházel z řešení vzorové úlohy vyučujícím za spolupráce žáků. Při dalším procvičování učitelé převážně sledovali práci žáků u tabule a již méně kontrolovali jednotlivé žáky a opravovali jejich chyby a nedostatky. Úkoly nebyly zadávány diferencovaně, skupinová práce nebyla zařazena. Někdy jednotvárnost pracovních činností omezovala prostor pro relaxaci žáků. K prezentaci svých početních a konstrukčních postupů žáci málo využívali hlasitého a srozumitelného verbálního projevu.

Úvodní motivace byla prováděna seznámením žáků s průběhem hodiny, občas byly vysvětleny souvislosti s minulým nebo dalším učivem. Aktivita žáků a jejich zájem o předmět souvisely s jejich motivací a zaujetím vyučujícího pro předmět a byla výraznější v nižších ročnících.

Sledovaná výuka byla realizována v klidném pracovním prostředí. Pravidla vztahu učitelů a žáků i žáků navzájem, jak jsou vymezena ve vnitřních dokumentech, i pravidla slušného chování byla dodržována.

Žáci ochotně spolupracovali při hledání vhodného postupu řešení úloh. Méně byly u nich rozvíjeny komunikativní dovednosti. V závěru téměř všech hodin chybělo plnohodnotné shrnutí učiva, ověření naplnění výukových cílů a vyhodnocení činností žáků.

Práce žáků převážně nebyla oceňována, jen ojediněle pochvalou nebo známkou. Pozitivně hodnoceni byli převážně žáci aktivnější, méně pozornosti se dostávalo slabším žákům. Sebehodnocení nebo hodnocení spolužáků ve sledovaných hodinách nebylo využito.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice byly celkově na dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech (chemie, fyzika, seminář z chemie, seminář z fyziky)

Hospitace se uskutečnily u pěti vyučujících v deseti hodinách fyziky a chemie, včetně praktických cvičení a volitelných seminářů. Při plánování výuky si učitelé stanovili reálné cíle, které respektovaly učební osnovy. Ve fyzice zohledňovaly dovednosti žáků, v chemii, s výjimkou prakticky pojaté výuky, byly zaměřeny spíše na probrání a procvičení učiva. Pečlivá příprava učitelů respektovala aktuální složení třídy a návaznost probíraného učiva na předchozí témata.

S jedinou výjimkou splňují vyučující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené právním předpisem, což pozitivně ovlivnilo odbornou a věcnou stránku výuky.

Absence odborné a pedagogické způsobilosti učitelky, která dokončuje vysokoškolská studia příslušného předmětu, ovlivnila v menší míře pouze metodické vedení výuky.

Hodiny chemie i fyziky byly převážně realizovány v odborných učebnách, účelně vybavených didaktickou technikou. Ta nebyla využita ani při procvičování učiva, kdy texty a zadání kontrolní úloh byly v chemii žákům diktovány. Pro výuku praktických cvičení byly využívány laboratoře, jejichž vybavení umožňovalo plnit stanovené cíle. Učební prostředí mělo z hlediska podnětnosti dobrou úroveň, vývěsky a obrazové materiály byly zaměřeny na předmět. V jednom případě omezoval počet měřicích přístrojů plynulou práci žáků při praktických cvičeních. Ve všech hodinách fyziky, částečně i v chemii, přispívala materiální podpora výuky k její názornosti, ve cvičeních k rozvíjení praktických dovedností žáků. Ve fyzice přispěly nakopírované materiály a kontrolní testy k efektivnímu využití času. Učebnice měli žáci k dispozici, avšak využity byly pouze v nižších ročnících gymnázia, kde žáci pracovali i s tabulkami.

Účelně organizovaná výuka umožňovala naplnění stanovených cílů, které však byly v závěru hodin vyhodnoceny jen ojediněle. Ve fyzice byl vytvořen prostor pro aktivní učení a tvořivou práci, diferenciaci výuky umožňovala seberealizaci žáků podle individuálních schopností. V chemii, zejména ve vyšších ročnících, převažovala frontální výuka s dominantní rolí učitele. Vždy srozumitelný výklad doplňovali učitelé kladením otázek, zpětnou vazbu o pochopení učiva získali při frontální výuce pouze od aktivnějších žáků. Praktická cvičení byla vždy vedena účelně, žáci podle jasných organizačních pokynů plnili stanovené úkoly. Pracovali ve dvojicích, od učitelů získávali průběžně zpětnou vazbu, v případě potřeby pomoc. V semináři z fyziky žáci prokázali velmi dobré znalosti, uměli poznatky aplikovat, provádět jednoduché i složitější experimenty, vyhodnotit a zobecnit pozorované fyzikální jevy, zdůvodnit svá tvrzení. Málo prostoru pro samostatnou a tvořivou práci měli žáci v semináři z chemie, kde při procvičování a upevňování poznatků a dovedností převažovaly aktivity učitele. Střídáním činností ve všech hodinách dbali učitelé na dodržování zásad psychohygieny.

Většinou málo účinná motivace spočívala ve sdělení obsahu hodin, ojediněle byla využita motivační křížovka. V průběhu výuky se dařilo vzbudit zájem žáků zajímavými pokusy, využíváním praktických zkušeností z denního života a praxe. Úspěšnost učení se žáků se projevila v jejich samostatnosti při konání žákovských pokusů ve cvičeních, demonstračních experimentů, modelování fyzikálních jevů a řešení aplikačních úloh.

Ve všech hodinách panovala příznivá a klidná atmosféra. Oboustranně vstřícné vztahy mezi učiteli a žáky, vzájemný respekt a jasná pravidla komunikace přispívaly k vytváření ovzduší důvěry. Interakce mezi žáky při praktických cvičeních spočívala ve spolupráci dvojic, kdy si žáci navzájem pomáhali. Týmová práce a kooperativní formy učení využívány nebyly. Žáci byli vedeni ke srozumitelnému vyjadřování a využívání odborné terminologie, neostýchali se vyjádřit svůj názor, ne vždy využívali možnost diskutovat o dané problematice.

Učitelé ověřovali znalosti žáků orientačním a individuálním zkoušením. Při něm žáci prokázali schopnost teoretické poznatky aplikovat, uměli provádět pokusy, popisovat i vyhodnocovat pozorované jevy a vlastnosti látek. Motivace pochvalou a pozitivním hodnocením žáků byla využita v nižších ročnících. Klasifikace znalostí byla objektivní, ne však zdůvodněná. K sebehodnocení a hodnocení výkonu spolužáka byli vedeni ojediněle. Většina hodin končila se zazvoněním, závěry, zhodnocení cíle a práce žáků byly provedeny pouze v nižších ročnících.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly ve fyzice velmi dobrou, v chemii dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v estetické - hudební výchově

Hospitace proběhly ve třech hodinách předmětu. Vzdělávací cíle v nich směřovaly k tomu, aby hudební výchova pomáhala u žáků kultivovat hudební sluch, hlas, smysl pro rytmus a představitivost. Stanovené cíle byly plněny. Učivo na sebe navazovalo.

Výuku hudební výchovy zajišťuje vyučující, která splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výborné hudební dovednosti vyučující a její zaujetí pro vyučovaný předmět byly motivací pro žáky.

Kmenová třída byla zároveň odbornou učebnou pro výuku hudební výchovy. Její prostředí bylo jen částečně podnětné. Nedostatečné vybavení hudebními nástroji bránilo vyučující zapojit do instrumentální činnosti žáky, kteří o činnost jevíli mimořádný zájem. Žáci některých tříd nemají učebnice.

V hospitovaných hodinách byly zařazeny poslechové, pěvecké, instrumentální i pohybové činnosti. Žáci byli vedeni k rozvíjení znalostí z hudební historie a zapojili se do výuky nového učiva přednesením připravených referátů s aktuální tematikou. Ty byly stručné, dobře formulované a obsahovaly podstatné informace. Řízený rozhovor byl doplněn vhodně zvolenými hudebními ukázkami. Výběr písní byl přiměřený věku i možnostem žáků. Dodržování psychohygieny bylo zcela přirozené. Závěry hodin končily zpěvem, shrnutím učiva a zhodnocením hodiny neprobíhalo.

V úvodní části hodin si žáci sdělili prožitky z návštěv kulturních akcí v regionu. Ve všech třídách měli povědomí o plánovaném kulturním dění v místě školy i v okolí. Průběžnou motivací byla častá pochvala žáků za disciplinovaný přístup k zadaným úkolům.

Ve třídách vládla příjemná pracovní atmosféra. Žáci byli v hodinách aktivní, chovali se spontánně a předvedli velmi dobré znalosti i hudební dovednosti.

V rámci hospitovaných hodin bylo hodnocení výkonu žáků známkou méně časté, více byla použita pochvala za předvedený výkon, nechybělo ani další povzbuzení v pracovní činnosti. K sebehodnocení žáci vedeni nebyli.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v estetické - hudební výchově byly celkově velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

K zjišťování výsledků vzdělávání ve sledovaných předmětech škola používá především vlastní vstupní prověrky s provedenou podrobnou analýzou dosažených výsledků a při výstupu program Maturita nanečisto. Provádí také rozbor uplatnění absolventů. K porovnání průběžné úrovně znalostí a dovedností žáků slouží školní kola soutěží vztahujících se ke sledovaným vyučovacím předmětům a umístění žáků v okresních soutěžích.

Výše uvedené nástroje se využívají jednak k ověřování úrovně znalostí žáků, jednak jako dílčí ukazatel kvality výuky učitelů. Výsledky analýzy vzdělávání a výchovy jsou projednávány pedagogickou radou, v případě potřeby operativně s jednotlivými vyučujícími. K nápravě negativních zjištění jsou přijímána účinná opatření.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

- ❖ V rámci inspekční činnosti proběhla tematicky zaměřená inspekce „*Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů*“, Její výsledky budou součástí Výroční zprávy ČŠI za školní rok 2003/2004.

Východiskem této tematicky zaměřené inspekce byly řízené rozhovory s ředitelem školy, školní metodičkou prevence, studium dokumentace, prostředí školy a analýza dotazníků ČŠI žákům.

Kvalitně zpracovaný Minimální preventivní program (dále MPP) vychází z metodických pokynů k prevenci sociálně patologických jevů a k prevenci šikanování mezi žáky škol a školských zařízení čj. 14 514/2000-51 a čj. 28 75/2000-22, které jsou ve škole k dispozici. Bere v úvahu místní specifika, odpovídá věku žáků a využívá jejich podněty. Je realizován neformálně prostřednictvím projektů na nižším stupni gymnázia, prolíná výchovně-vzdělávací činností školy v řadě předmětů a zaměřuje se na zdravý životní styl. Garantem a koordinátorem MPP je školní metodička prevence, jejíž příkladná práce i osobní nasazení se projevuje v neformálním přístupu k dané problematice. Školní metodička prevence se systematicky vzdělává prostřednictvím seminářů a kurzů. Své poznatky a informace přenáší do kolektivu pracovníků operativně, komplexní systém vzdělávání všech pracovníků v oblasti prevence sociálně patologických jevů dosud chybí. Spolupráce s okresní metodičkou prevence, pedagogicko-psychologickou poradnou, ředitelem školy, třídními a ostatními učiteli je přínosná, zejména při řešení problémů. Spolupráce s rodiči se omezuje na poskytování informací a osvětového materiálu, do rozhodování a preventivních aktivit rodiče dosud zapojování nejsou. Ve škole je k dispozici schránka důvěry, vývěsky na chodbách školy poskytují informace o problematice sociálně patologických jevů včetně kontaktních adres a čísel různých institucí (např. Linka důvěry). Ve vnitřním řádu jsou zakotvena pravidla týkající se sociálně patologických jevů (kouření, požívání alkoholu, návykových látek) bez konkretizace sankcí za jejich porušení ve vztahu k uvedeným jevům. Vhodně jsou formulována i práva žáků. Jak vyplývá z dokumentace školy, systematické výchovné působení na žáky příznivě ovlivňuje neomluvenou absenci, která je stejně jako četnost a závažnost výskytu sociálně patologických jevů minimální. Jako výchovná opatření jsou využívány četné motivující pochvaly, které převyšují počet výchovných opatření k posílení kázně. Vztahy mezi učiteli a žáky jsou příznivé, žáci projevují se školou sounáležitost, což potvrdily i dotazníky ČŠI žákům.

Škola se problematikou prevence sociálně patologických jevů zabývá, přijatý systém je účinný, vykazuje pouze dílčí nedostatky.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje v *Rozhodnutí MŠMT, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 15. 11. 2001*, čj. 13 998/2002-21 ze dne 1. března 2002 jsou v souladu se *Zřizovací listinou příspěvkové organizace Jihomoravského kraje*, čj. 44/50 ze dne 15. listopadu 2001.
- Gymnázium spolupracuje s DDM v Mikulově, kde se žáci zúčastňují zejména práce v kroužku výpočetní techniky, pořádá akreditované kurzy počítačové gramotnosti a zajišťuje tyto kurzy také pro Úřad práce Mikulov.
- Gymnázium pokračuje ve spolupráci s Gymnáziem v Hjöringu v Dánsku, kde se vybraní žáci školy zúčastnili studijního pobytu v rámci projektu fungování institucí v zemích EU. Dále jsou realizovány výměnné týdenní pobyty žáků se školou v Graastenu.
- Na veřejnosti se škola prezentuje při vystoupení pěveckých sborů, pořádá kulturní akademie a výtvarné výstavy pro veřejnost.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 15. 11. 2001 č. j. 13 998/2002-21 ze dne 1. března 2002*
2. *Zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje č. j. 44/50 ze dne 15. listopadu 2001*
3. *Učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem (úprava) č.j. 20 595/99-22 ze dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999 počínaje prvním ročníkem*
4. *Generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem (úprava) č.j. 20 594/99-22 ze dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999 počínaje prvním ročníkem*
5. *Školou rozpracovaný učební plán pro čtyřletý studijní cyklus gymnázia platný pro první až čtvrtý ročník (nedatováno)*
6. *Školou rozpracovaný učební plán pro osmiletý studijní cyklus gymnázia platný pro první až osmý ročník (nedatováno)*
7. *Rozvrh hodin a délky přestávek ve školním roce 2003/2004*
8. *Personální dokumentace výchovné poradkyně a pedagogických pracovníků, kteří vyučují ve školním roce 2003/2004 hospitované předměty – doklady o dosaženém vzdělání a další kvalifikaci*
9. *Třídní výkazy všech tříd gymnázia vedené ve školním roce 2003/2004*
10. *Třídní knihy všech tříd gymnázia pro školní rok 2003/2004*
11. *Maturitní protokoly tříd oktáva A,B ve školním roce 2002/2003*
12. *Vnitřní řád Gymnázia Mikulov (školní řád) ze dne 1. září 2003*
13. *Organizační řád Gymnázia Mikulov ze dne 1. září 2003*
14. *Organizační opatření a plán práce na školní rok 2003/2004*
15. *Dlouhodobá koncepce školy pro roky 2002-2010 ze dne 1. září 2001*
16. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003*
17. *Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2003/2004*
18. *Zápisy z jednání předmětových komisí ve školním roce 2003/2004*
19. *Minimální preventivní program sociálně patologických jevů – komplexní pojetí*
20. *Plán prevence sociálně patologických jevů na školní rok 2003/2004*
21. *Hodnocení minimálního preventivního programu ve škole za školní rok 2002/2003*
22. *Knihy výchovného poradce*
23. *Plán práce výchovného poradce pro školní rok 2003/2004*
24. *Náplň práce výchovného poradce pro školní rok 2003/2004*
25. *Plán kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2003/2004*
26. *Plán DVPP na školní rok 2003/2004*
27. *Kritéria hodnocení zaměstnanců školy*
28. *Tematické plány hospitovaných předmětů pro školní rok 2003/2004*
29. *Hospitační záznamy vedené ve školním roce 2003/2004*
30. *Vybraný vzorek čtvrtletních písemných prací ve školním roce 2003/2004*
31. *Charakteristika tříd vzhledem k prospěchu ve školním roce 2003/2004*
32. *Přehled výsledků olympiád a soutěží, školní rok 2003/2004 - nedatováno*

33. Výsledková listina okresního kola 53. ročníku matematické olympiády kategorie Z8 ze dne 7. dubna 2004
34. Výsledková listina Pythagoriády pro 6. ročník ve školním roce 2003/2004
35. *Přehled mimoškolní činnosti. Gymnázium Mikulov, Komenského 7 - nedatováno*
36. Podkladová inspekční dokumentace
37. Dotazník pro ředitele před inspekci
38. Inspekční zpráva č. j. 122 296/99-05010

ZÁVĚR

Příznivé personální podmínky vyplývající z vysoké kvalifikovanosti pedagogů jsou vhodně využívány při tvorbě úvazků. Kompetence řídicích pracovníků jsou vymezeny, širší spolupráce pedagogů na plánování a řízení školy není dosud uplatňována. Vedení zaměstnanců není plně v souladu s deklarovaným systémem (malé využívání kritérií pro osobní ohodnocení), pomoc začínajícím a nekvalifikovaným pracovníkům je profesionálně zajištěna. Kontrolní činnost vychází z provozních potřeb, není však dlouhodobě cílená. Vzhledem k počtu žáků má škola dostatek prostorných kmenových i odborných učeben a laboratoří. Množství a kvalita učebních pomůcek a didaktické techniky pro výuku většiny předmětů je na průměrné úrovni, dlouhodobé plánování se na jejich obnovu a modernizaci nezaměřuje. Využívání materiální podpory v hospitovaných hodinách nebylo příliš výrazné; podnětnost výukového prostředí byla vhodně zajištěna především v odborných učebnách. Výuka se řídí schválenými učebními dokumenty, přičemž škola vychází vstřícně zájmům žáků nabídkou volitelných předmětů. Sledované hodiny byly převážně založeny na tradičním frontálním pojetí, chyběl diferencovaný přístup k žákům a zejména větší prostor pro jejich samostatné učení. Ten byl částečně vytvořen ve výuce přírodovědných předmětů. Žáci byli jen minimálně vedeni ke kooperaci. Předností byla vysoká odbornost vyučujících, která se pozitivně promítala ve věcné správnosti výuky, a jejich osobní zaujetí pro předmět, které působilo na žáky motivačně. Chování žáků během inspekce bylo vzorné. Na základě srovnání s výsledky předcházející inspekce je zřejmé, že v jednotlivostech došlo k pozitivnímu posunu, celkově si škola udržela dobrou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Helena Kneselová, CSc.	H. Kneselová, v. r.
Členové týmu	Mgr. Ladislava Hodonská	L. Hodonská, v. r.
	Mgr. Pavel Klár	P. Klár, v. r.
	RNDr. Marie Machálková	M. Machálková, v. r.
	RNDr. Vladislav Milink	V. Milink, v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Marta Haltmarová
Mgr. František Píštěk

V Brně dne 3. června 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. června 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Milan Pernický, ředitel školy	M. Pernický, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad JmK – odbor školství Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno	2004-07-08	12-1040/04/40-952
Rada školy: Libuše Marcinčáková, Bezručova 24a, 692 01 Mikulov	2004-07-08	12-1040/04/40-952

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.